771/07

Den 7. maj 2007 blev i sag nr. 69.508:

xxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxx xxxxxxx
xxxx xxxxxx

mod

Juristernes og Økonomernes Pensionskasse
Gl. Kongevej 11
1610 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har haft arbejdsmarkedspension i Juristernes og Økonomernes Pensionskasse, klager over, at selskabet har tilbageholdt 5.484 kr. i forbindelse med overførsel af indestående depot til andet selskab i forbindelse med jobskifte, ligesom han klager over selskabets manglende rådgivning i forbindelse hermed.

Selskabet har afvist at have begået fejl eller forsømmelse med henvisning til, at udtrædelsesgodtgørelsen er opgjort i overensstemmelse med pensionskassens regler, som fremgår af det tekniske grundlag og bonusregulativet. Herudover har selskabet anført, at det har informeret behørigt om reglerne i regulativernes appendiks.

Det fremgår af sagen, at klageren ved skrivelse af 12/10 2005 klager over, at selskabet alene har overført 106.733 kr., når han i maj måned s.å. har modtaget depotoversigt, hvoraf det fremgik, at han pr. 31/12 2004 havde hensættelser svarende til 112.218 kr. I skrivelsen kritiserer han desuden selskabet for ikke at kunne redegøre for, hvorledes man er kommet frem til et fradrag på 5.485 kr. Endelig kritiserer han, at selskabet ikke oplyser medlemmerne om konsekvenserne vedrørende en eventuel bonus i forbindelse med udtrædelse.

Selskabet indhentede på baggrund af klagen responsum fra advokat B.L. af 20/2 2006 og fastholdt den tidligere afgørelse ved skrivelse af 30/3 2006.

Over for nævnet har klageren i klage af 29/5 2006 nedlagt følgende påstand:

> "Jeg fastholder mine tre klagepunkter som oprindeligt angivet i min klage til JØP. Mit primære klagepunkt er fortsat, at JØP har tilbageholdt et for stort beløb. Jeg mener, at jeg er berettiget til at få overført hele mit depot fratrukket omkostninger til den bidragsfri dækning. Hvordan man kan indregne fremtidig bonus for 2005 i en depotopgørelse pr. 31/12-04 er mig uforståeligt - især når bonus for 2005 ikke indgår som en post i opgørelsen, som ellers viser alle bevægelser i løbet af 2004."

Til støtte for sin påstand har han bl.a. anført:

> "Bilag … er JØPs svar af 30. marts 2006 på min klage. Jeg er ikke jurist og har derfor brugt en del tid på at læse JØPs svar, men er fortsat usikker på om jeg har fanget og forstået alle aspekter i dette juridiske dokument.
>
> Jeg mener dog at kunne tolke en vis usikkerhed i den eksterne vurdering, som JØP har fået foretaget. I afsnit 2.2 af den juridiske vurdering angives for eksempel i sidste afsnit på side 3, at 'Medlemmet kan imidlertid næppe gøre det synspunkt gældende, at depotoversigten er bindende for pensionskassen'. Alene formuleringen antyder, at man ikke med sikkerhed ved, om depotoversigten er bindende. Jeg forstår fortsat ikke idéen med udsendelse af en depotoversigt pr. 31/12-04, hvis kunden ikke kan regne med, at de angivne beløb rent faktisk er kundens på det angivne tidspunkt? … Jeg finder det også urovækkende, at JØP ikke mener, at der har været kontakt mellem selskabet og jeg i forbindelse med mit skifte fra JØP til Codan. Af afsnit 3.4 i JØPs svar fremgår, at der ikke har været kontakt mellem mig og JØP inden begæringen om overførslen til Codan, og derfor har JØP ikke kunnet rådgive. Men jeg har jo faktisk henvendt mig til JØP i forbindelse med omlægningen/opsigelsen af min pensionsordning i JØP, hvor jeg bl.a. andet fik forklaret, hvad en bidragsfri ordning var og hvad den kostede. Det var jo netop på baggrund af denne rådgivning, at jeg ændrede min pensionsordning til en bidragsfri ordning. Jeg har også betalt for denne ordning, og den er jo en del af den verserende klagesag. Dengang blev jeg ikke rådgivet om konsekvenserne for bonusafregning i forbindelse med en overførsel. Da jeg så endelig bestemmer mig for overførslen, bliver jeg heller ikke rådgivet eller informeret om noget. Jeg mener, at det er rimeligt at forlange, at man i forbindelse med enten den ene eller den anden gang, får den nødvendige rådgivning."

Selskabet har over for nævnet ved skrivelse af 15/6 2006 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

> "Ved optagelsen i pensionskassen sendte JØP et brev til medlemmet med pensionsberegning og information om hans pensionsordning vedlagt bl.a. vedtægt og pensionsregulativ samt pjecen 'Medlem af JØP'. På side 1 i pjecen er oplyst, hvilke regler der gælder for pensionsordningen, og at det tekniske grundlag og bonusregulativet kan rekvireres i pensionskassen. På side 5 i pjecen er der oplysning om be-

regning af pensionen. Efterfølgende har JØP sendt pligtmæssig information i form af årlige pensionsoversigter.

Til klagerens fremstilling i klageskemaet skal vi, for så vidt angår beregningen af udtrædelsesgodtgørelsen, henvise til punkt 2.11. i B.L.'s responsum.

JØP må herudover fastholde, at der ikke har været kontakt med klageren om overførslen. Forløbet begyndte med, at JØP modtog begæringen af 16.02.2005 om overførsel fra Codan. Vi bad Codan bekræfte, at overførslen ville indgå på en pensionsordning, der opfyldte de krav til ydelsesmønster, som staten stiller til pensionsordninger, hvortil staten indbetaler bidrag. Dette blev bekræftet af Codan i brev af 26.04.2005. Vi modtog herefter på ny overførselsbegæringen den 10.05.2005, hvorefter beløbet blev overført pr. 1.06.2005.
…
Den kontakt med JØP, som klageren refererer til, fandt sted omkring et halvt år tidligere i forbindelse med, at medlemmet fratrådte sin ansættelse i Konkurrencestyrelsen den 1. august 2004 og ophørte med at betale bidrag. Når et medlem af pensionskassen fratræder sin pensionsgivende stilling og ikke tiltræder en anden stilling med pensionsordning i JØP, er medlemmet i henhold til § 5, stk. 2 i regulativ 1 omfattet af reglerne om bidragsfri dækning, medmindre medlemmet udtrykkeligt vælger i stedet at overgå til hvilende medlemskab med nedsatte pensioner. Medlemmet skal således ikke, som man kunne få indtryk af, når man læser klagerens udlægning af kontakten med JØP, tilvælge den bidragsfri dækning.

I efteråret 2004, hvor klageren valgte at fortsatte sin pensionsordning med bidragsfri dækning, rådgav JØP kun om muligheden for overførsel til andet selskab, men vejledte i sagens natur ikke om de tekniske forhold ved beregning af udtrædelsesgodtgørelse mv. Ved modtagelsen af overførselsbegæringen fra Codan havde JØP ikke kontakt med klageren og havde ikke anledning til at rådgive om overførslen."

I advokat B.L.s responsum hedder det bl.a.:

"**2. Udtrædelsesgodtgørelsen**
2. 1 Beregningen af udtrædelsesgodtgørelsen

Efter § 12 a, stk. 2 i regulativ 1 skal udtrædelsesgodtgørelse beregnes efter § 11 i vedtægten for pensionskassen. Vedtægtens § 11 foreskriver, at grundlaget for beregning af blandt andet udtrædelsesgodtgørelse fastsættes af bestyrelsen i samråd med pensionskassens aktuar. Reglerne for beregning af udtrædelsesgodtgørelse er fastsat i det tekniske grundlag og i bonusregulativet.

Af det tekniske grundlag af 31. januar 2003, der var gældende på overførselstidspunktet, fremgår, at udtrædelsesgodtgørelsen beregnes ved kontofremføring af den beregnede kontoreserve efter reglerne i bonusregulativet.

Efter bonusregulativet af 31. januar 2003, pkt. 5, fastsætter bestyrelsen til brug for beregningen af udtrædelsesgodtgørelsen den årlige kontorente efter pensionsafkastskat, faktoren til fastsættelse af 2. ordens dødsrisikopræmien, faktoren til 2. ordens invaliderisikopræmien, det faste administrationsgebyr, det i forhold til bidrage-

ne procentuelle administrationsbidrag samt fradraget for gruppeforsikringerne. Efter pensionskassens praksis fastsættes disse satser, så de svarer til satserne i det sidst afsluttede regnskabsår. Satserne reguleres pr. 1. juli, hvilket er samtidig med, at bonustilskrivningen for det afsluttede regnskabsår gives virkning for medlemmerne, jf. bonusregulativets pkt. 2. Ved udtrædelse i eksempelvis maj måned 2005 vil kontofremføringen således ske på grundlag af bonussatserne for 2003, selvom regnskabsåret 2004 er afsluttet og selvom bonussatserne herfor er fastlagt.

I 2003 blev der ikke givet risikobonus, idet overskuddet blev anvendt til støtte for reserverne. Satserne for udtrædelser i perioden 1. juli 2004 til 30. juni 2005 blev angivet i overensstemmelse hermed, hvilket indebar, at risikopræmien ved udtrædelser i denne periode svarede til 1. ordens grundlaget. I 2004 ydede JØP derimod risikobonus svarende til, at den faktiske præmie ved død og invaliditet udgjorde henholdsvis 60% og 32 % af 1. ordens præmien. I administrationsbonus, og udgifter til gruppeforsikringer var ingen nævneværdige forskelle mellem 2003 og 2004.

Ved medlemmets udtrædelse pr. 1. juni 2005 havde bonustilskrivningen for 2004 endnu ikke fået virkning. Beregningen af udtrædelsesgodtgørelsen blev foretaget ved kontofremføringen på grundlag af de anmeldte satser, der, for så vidt angår risikobonus, svarede til 1. ordens grundlaget. Hvis medlemmet havde ventet med at udtræde til 1. juli 2005, ville han have nået at få tilskrevet bonus for 2004 og kontofremføringen til udtrædelsestidspunktet ville være blevet beregnet ud fra de mere gunstige satser fastsat på grundlag af 2004 bonustilskrivningen.

2.2 Vurdering af beregningsprincip

JØP har fastsat regler for beregning af udtrædelsesgodtgørelsen i overensstemmelse med vedtægtens § 11 og regulativets § 12 a, stk. 2. Reglerne for beregningen af udtrædelsesgodtgørelsen er anmeldt overfor Finanstilsynet i medfør af lov om finansiel virksomhed § 20, stk. 1, nr. 7.

Pensionskassens regler for udtrædelsesgodtgørelse må ikke stride mod redelig forretningsskik og god livsforsikringsvirksomhedspraksis, jf. lov om finansiel virksomhed § 43, men er ikke i øvrigt undergivet lovgivningsmæssige begrænsninger. Herudover kan foreningsretlige lighedsbetragtninger formentlig føre til, at medlemmerne så vidt muligt skal behandles ens ved udtræden.

JØP's regel om beregning af udtrædelsesgodtgørelse er ud fra en gennemsnitsbetragtning rimelig i forhold til medlemmerne, der i tilfælde af faldende bonus vil opleve en Økonomisk fordel, og ved stigende bonus et økonomisk tab, hvis de udtræder. Generelt tilgodeser reglerne hverken pensionskassen eller blivende medlemmer på bekostning af fratrædende medlemmer. Udtrædelsesgodtgørelsen opgøres efter samme principper for alle medlemmer. Samlet set er JØP's regler ikke urimelige og er efter min opfattelse ikke i strid med hverken god livsforsikringsskik eller foreningsretlige principper.

Sagen giver anledning til at overveje, om depotoversigten pr. 31. december 2004 er retligt bindende for JØP. I depotoversigten. udsendt i maj 2005 er henlæggelserne pr. 31. december 2004 opgjort under hensyn til bonustilskrivningen for 2004, selvom denne først har virkning for medlemmerne pr. 1. juli 2005. Det fremgår ikke af de-

potoversigten eller den samtidigt udsendte supplerende vejledning, at bonustilskrivningen først har virkning fra 1. juli 2005 og mistes ved udtræden inden dette tidspunkt.

Medlemmet kan imidlertid næppe gøre det synspunkt gældende, at depotoversigten er bindende for pensionskassen. Depotoversigten må forstås som en information om medlemsrettigheder, og ikke som et tilsagn om henlæggelser af en bestemt størrelse som medlemmet kan disponere over ved udtrædelse. Jeg kan i den forbindelse henvise til min redegørelse af 5. august 2005 om konsekvenserne af fejlagtige pensionsberegninger.

Når medlemmet har modtaget en depotoversigt for 2004, hvor bonus indgår i hensættelserne, og siden får udtrædelsesgodtgørelsen beregnet uden denne bonus, kommer det imidlertid til at fremstå som en 'tilbageføring' af meddelt bonus. Dette kan undgås ved på depotoversigten at oplyse om, at bonustilskrivningen først har virkning fra den 1. juli. Tilbage står så alene, at kontofremføringen til udtrædelsen sker på grundlag af historiske satser, der af nogle medlemmer vil opleves som urimelige.

…

4. Sammenfatning

Det tidligere medlems udtrædelsesgodtgørelse er opgjort i overensstemmelse med pensionskassens regler, som fremgår af det tekniske grundlag og bonusregulativet. Reglerne, der generelt er rimelige, kan efter min opfattelse ikke anfægtes.

JØP har opfyldt sin informationsforpligtelse ved den generelle beskrivelse af bonus og udtrædelsesgodtgørelse i appendikset til regulativerne og ved generelt at oplyse om, at medlemmerne kan rekvirere det relevante materiale ved henvendelse til pensionskassen. Satserne for beregning af udtrædelsesgodtgørelsen, der hverken fremgår af det tekniske grundlag eller bonusregulativet, bør imidlertid gøres tilgængelige for medlemmerne. Det er formentlig tilstrækkeligt at angive de regler, som bestyrelsen følger ved fastsættelsen af satserne. Endvidere bør det af de depotoversigter, der udsendes i maj, fremgå, at den bonus, der er tilskrevet hensættelserne, først har virkning fra den 1. juli og kan mistes ved udtrædelse ind dette tidspunkt.

JØP har efter min vurdering ikke pligt til at rådgive medlemmet om valg af udtrædelsestidspunkt, når udtrædelsen. sker efter anmodning fra det modtagende selskab efter et jobskifte, og ekspederes uden at medlemmet har kontaktet JØP."

Af Vedtægt og Regulativ 1 2005 fremgår bl.a.:

"**§ 11. Beregningsgrundlag**

Grundlaget for beregning af pensioner, summaforsikringer varetaget af pensionskassen, bonus og udtrædelsesgodtgørelser fastsættes af bestyrelsen i samråd med den til pensionskassen knyttede aktuar. Bonusberegningen er fastsat i et bonusregulativ.

…

§ 12 a. Udtrædelse mv.

…

Stk. 2. I de i stk. 1 nævnet tilfælde bortset fra overgang til deltidsansættelse, kan vedkommende medlem i stedet for selv at fortsætte bidragsbetalingen vælge enten at udtræde af pensionskassen, og har da krav på en udtrædelsesgodtgørelse, som beregnes efter de i henhold til § 11 i vedtægten for pensionskassen fastsatte regler, eller at blive stående som hvilende medlem af pensionskassen med en på grundlag af medlemmets opsparede reserver beregnet, nedsat pensionsret.

…

Appendiks

Bestemmelser om bonusanvendelse

Bonusbeløbet anvendes 1. juli i det efterfølgende år.

…

Ved udtrædelse anvendes det foreløbige bonusbeløb opgjort ud fra de herfor anmeldte satser til fuld og endelig opgørelse.

Ændringer i bestemmelserne for bonusanvendelse vil blive meddelt på generalforsamlingen og fremsendt sammen med pensionsoversigten."

Nævnets flertal udtaler:

Ifølge den pensionsoversigt pr. 31/12 2004, som klageren modtog fra selskabet i maj 2005, udgjorde hensættelsen i depotet pr. 31/12 2004 112.218 kr.

Denne meddelelse kan kun forstås således, at der pr. 31/12 2004 var et bestående depot af denne størrelse, som så i 2005 i forbindelse med klagerens jobskifte kunne overføres til det andet pensionsselskab. Nævnet bemærker herved, at det gældende appendiks' bestemmelse om, at bonusbeløbet "anvendes" 1/7 i det efterfølgende år, ses at angå udbetalingstidspunktet og ikke giver hjemmel for, at hensættelsen pr. 31/12 ikke tilkommer klageren ved hans udtræden i perioden 31/12 og inden 1/7 det følgende år.

Flertallet stemmer derfor for at give klageren medhold i hans klage over, at selskabet har tilbageholdt 5.484 kr. som sket.

Mindretallet finder ikke grundlag for at antage, at bonus ikke skulle være behandlet i overensstemmelse med bonusregulativet, og pensionsoversigten i sig selv skaber efter mindretallets opfattelse ingen særskilt ret for klageren.

Efter stemmeafgivningen

b e s t e m m e s :

Selskabet, Juristernes og Økonomernes Pensionskasse, skal til klagerens nye pensionsselskab Codan Forsikring A/S overføre yderligere 5.484 kr. med tillæg af rente efter forsikringsaftalelovens § 24 med 1/7 2005 som forfaldsdag.

Poul Sørensen
formand